

De feestdagen in de zestiger jaren.

door de redactie

Tijdens de intocht van Sinterklaas en zijn Pieten wordt in het lokale café en later in het dorps huis, het podium feestelijk versierd. Er is een troon voor Sinterklaas en een lange tafel waarachter de pastoor, de voorzitter van het kerkbestuur, soms het hoofd van de school en de voorzitter van het Sinterklaascomité zitten. Het is de tijd dat er nog overal geroookt mag worden en bij zo'n gewichtige aangelegenheid roken de heren een dikke sigaar. De middag vliegt

De intocht van Sinterklaas in Maren-Kessel. Links naast de Sint pastoor Cox, in het midden Niek van Oorschot. Staande Joop Meijer, voorzitter van het Sinterklaascomité. De foto werd genomen bij Café Sigon, tegenover de kerk.

voorbij met sketches en liedjes en als we later met een zak snoep naar huis gaan, verkeren we in een aangename roes van opwindning. Vanaf nu is het menens, want de Pieten zijn in het land en houden scherp in de gaten wie zoet of stout is. Gelukkig breng ik het er ieder jaar weer zonder kleerscheuren van af, want in de nacht van vijf december rijdt Sinterklaas volop cadeautjes. Als we 's ochtends veel te vroeg wakker zijn, zijn mijn ouders al op. We kijken onze ogen uit naar al het moois dat

uitgestald staat op witte lakens op de tafel, op het dressoir, op het theekastje en op de salontafel. Ieder heeft zijn eigen plekje met cadeautjes. De naaipieten bedenken ons ieder jaar weer met prachtige poppen-

kleertjes, en opgetogen roepen we het hardst om de aandacht van vader en moeder om te laten zien wat we hebben gekregen. Mijn zusje en ik krijgen eens een prachtig poppenhuis, dat ook al door de Pieten zelf gemaakt is. Verder liggen er suikerbeestjes uitgestald, een chocoladeletter, pepernoten en vast en zeker ook nuttige zaken zoals een das, een muts of wanten. Het 'Dankjewel Sinterklaas!' schalt meerdere keren door de woonkamer.

Eén keer laat mijn vader zich verleiden om op de kleuterschool als hulpsint te fungeren, het zal een eenmalig optreden worden. Hoogst verontwaardigd ben ik tijdens die viering. Deze Sint draagt mijn vaders schoenen en mijn vaders bril (dat hij sprekend op mijn vader lijkt ontgaat me). Heeft hij geen schoenen en bril van zichzelf? Dat is toch raar? Al ik thuiskom, ga ik regelrecht naar de ouderslaapkamer op de begane grond en doorzoek de kledingkast. Ja hoor, ze zijn weg, geen zwarte schoenen te zien, en ook zijn bril kan ik nergens vinden. Mijn moeder heeft er een simpele verklaring voor. Vader moest gaan vergaderen in Den Bosch en heeft natuurlijk zelf zijn schoenen aan en zijn bril op. Er zijn wel meer mannen die dezelfde schoenen dragen, hoor. Mijn ouders moeten er later samen hartelijk om lachen, maar besluiten dat het bij deze ene keer moet blijven zolang de kleintjes het heilige geloof nog hebben. Het gebeurde ooit eerder, toen hun oudste dochter als tweejarige bij de Sint op schoot zat. Al bij de eerste vraag van deze hulpsint draaide ze zich verheugd naar hem om met een glimlach van herkenning: "Ome Pietje!" (Hellings, de echtgenoot van moeders vriendin Drieka de Man).

Als we allemaal wat ouder zijn, houden we surpriseavonden. De oudere kinderen hebben al verkering en het geloof van de kleintjes wankelt enigszins. Alleen Theo van vijf gelooft nog heilig in Sinterklaas, maar is geenszins verbaasd dat de Sint van werkwijze is veranderd. Wel checkt hij op Sinterklaasavond de weersomstandigheden, want de Goedheiligman moet er wél door kunnen natuurlijk. Als hij laat in de middag ontdekt dat het mistig is ("Moe, kijk 's hoe misselijk het buiten is!") weet mijn moeder hem gerust te stellen met de mededeling dat het weer helder wordt als het donker is. In de bijkeuken staat een mand met daaroverheen een

tafellaken, verdekt opgesteld. Iedereen stopt er onopvallend zijn surprises en cadeautjes in. Als we allemaal binnen zijn, moet mijn vader altijd nog even het hondenhok afsluiten, een fiets of brommer binnenzetten of even naar het toilet. In elk geval moet hij naar achteren om de volle wasmand voor de voordeur te zetten en een roffel op het raam te geven. Het enthousiasme van mijn kleine broertje is kostelijk om te zien. Mijn vader komt dan quasi verbaasd binnenlopen en ziet dat de Sint tijdens zijn 'afwezigheid' de cadeautjes gebracht heeft. Grote hilariteit als mijn broertje eens tegen hem zegt: *"Volgend jaar moet je wel binnen blijven tot hij geweest is hoor, nou heb je 'm alwéér gemist!"*. Het zijn echt heerlijke avondjes. Met chocolademelk, speculaas en Brabants worstenbrood en veel plezier om de surprises en de gedichten die we voor elkaar maken. De grote wasmand gaat met papier en al naar de bijkeuken, voor het vuurtje dat vader morgen op de uitweg achter ons huis zal stoken.

Ieder van ons kinderen heeft zijn eigen herinneringen aan de kersttijd. Als het gezin nog jong is, wordt het kerstfeest anders gevierd dan in latere jaren, als er zowel grote als kleine kinderen zijn. Er is een prachtige foto van het gezin uit het jaar 1953. Mijn zusje Anne-Marie, het vijfde kind, is hier twee maanden oud. Als we een aantal jaren later compleet zijn, vormen Anne-Marie, Theo en ik de drie kleintjes. Voor ons begint het feest al een week vóór de Kerst, als

mijn vader zijn kerstpakket van Unilever mee naar huis brengt. Op onze knietjes op de stoelen, mogen wij de doos uitpakken en de spullen netjes uitstallen op de tafel. Het is een rijk gevuld pakket dat ieder jaar opnieuw voor een fantastische avond zorgt. Mijn vader moet wel heel speciaal zijn als hij zoveel cadeautjes van zijn baas krijgt. Door die kerstpakketten leer ik achteraf hoe groot het concern eigenlijk is, want voor het overgrote deel bestaat het pakket uit de eigen producten. In diezelfde week komt

er een dennenboom in huis en wordt de kerstversiering van zolder gehaald. Vader en moeder versieren het huis en wij mogen 'meehelpen'. We ontwarren slingers, spelen met de schaapjes, halen mos van het muurtje bij de kerk (voor in de kerststal) en we verdringen elkaar om de kerstengel te mogen ophangen of de mooie glazen vogeltjes op een takje te mogen klemmen. Er zijn ook kleine glazen hoorntjes die echt geluid maken als je erop blaast.

Net zoals in vele gezinnen, moeten mijn ouders het kindje Jezus zo nu en dan gaan zoeken omdat een van de kinderen hem weer eens 'lekker heeft ingestopt' in een poppenbedje of een andere warme plaats.

Mijn ouders zorgen ervoor dat het echte kerstfeest plaatsvindt in ons hart en in onze beleving van het katholieke geloof. Zo klein als we zijn, gaan we mee naar de Nachtmis. Daarvoor is het nodig dat we een paar uurtjes 'voorschotslaap' krijgen. Vroeg in de avond gaan we in bad en

naar bed en tegen half twaalf worden we wakker gemaakt en aangekleed. Met de slaap nog in onze ogen maar lekker warm ingepakt zitten we ons in die grote koude kerk te vergapen aan de kaarsen, de versieringen en de mensen. Ik zing dapper mee met de kerstliederen en bid vurig voor dat kleine baby'tje in die koude stal. Ik ben toch maar een bofkont dat ik in een warm huis geboren ben en dat mijn ouders een warm bedje voor mij hadden. Mijn levendigste herinnering aan Kerstmis is het nachtelijke ontbijt meteen na die nachtmis. Voordat we naar de kerk gaan, staat de tafel al gedekt met het 'goei servies', zodat moeder straks alleen nog maar thee en koffie hoeft te zetten en het brood en beleg op schalen hoeft te doen. In latere jaren gebeurt het ook wel dat een van de grote meisjes thuisblijft om de kersttafel te verzorgen, terwijl de anderen naar de nachtmis zijn. Sinds er televisie is, kan

de nachtmis ook thuis beleefd worden. Als mijn zusje Bertje eens thuisblijft, zet ze de televisie alvast aan om de stilte in huis te doorbreken, en begint ze vol goede moed aan de voorbereidingen. Als ze onder in de kelder staat om schalen te halen, krijgt ze de schrik van haar leven, ze hoort stemmen in huis! Terwijl ze bij zichzelf overlegt wat te doen, realiseert ze zich dat het de stem is van de geestelijke voorganger op televisie die een Latijnse mis opdraagt. In die tijd, begin zestiger jaren, moet een televisie nog enige tijd opwarmen alvorens er beeld en geluid komt, en ze was vergeten dat ze hem al aangezet had. Als we thuiskomen uit de nachtmis mogen de lichtjes in de kerstboom aan en de kaarsen in de tafelstukjes. Terwijl moeder en de grote meisjes voor het eten zorgen, ontfermen de kleintjes zich over het kindje Jezus. Omdat mijn moeder zo goed kan koken, kan ze toveren met weinig middelen en goedkope ingrediënten. Van de platte ribben die mijn vader voordelig in de personeelwinkel koopt, maakt ze o.a. Brabantse balkenbrij, ragout en kroketten. Gemaakt met bloem zijn het goedkope gerechten maar in mijn moeders keuken zien ze er exquisite uit. Voor het nachtelijke kerstontbijt maakt ze er voor ons minikroketjes van, die nu al klaar liggen om gefrituurd te worden. Voor deze ene keer mogen we ermee doen wat we willen. Onze voorkeur gaat uit naar een klein hapje van het korstje nemen aan een van de uiteinden en dan langzaam, genietend leeg lepelen met een klein theelepeltje. De holle korst bewaren we tot het allerlaatste. Het lekkerste tot het laatste bewaren is niet altijd even verstandig in een gezin met zeven kinderen, want voor je 't weet heeft iemand anders de lekkernij van je bord gekaapt. Zeker bij ons kleintjes lukt dat gemakkelijk, maar in de Kerstnacht levert dat geen enkel gevaar op. De stichtelijke woorden van de pastoor hebben het hele gezin devoot gestemd.

Na zo'n nachtelijk ontbijtje rookt mijn vader een sigaar en doezelen wij kleintjes vaak weg omdat de slaap toch weer vat op ons krijgt. Meestal ligt het hele gezin dan tegen drie uur weer in bed en heeft mijn moeder de volgende ochtend haar handen vrij omdat het kroost wat langer doorslaapt. Tegen 12 uur geurt het hele huis naar haar bouillon waar ze kleingesneden soepgroente, balletjes en vermicelli in doet. Het is de soep die ze elke zondag maakt voor het gezin, reden waarom we hem nog steeds 'zondagse soep' noemen.

De enige andere dag dat we zo laat nog wakker mogen zijn is oudejaarsavond. We mogen zo lang opblijven als we willen. We doen spelletjes, spelen kaart en als we eenmaal televisie hebben mogen we meekijken naar de oudejaarsconferenties van Wim Kan. De middag brengt mijn moeder in de keuken door met het bakken van oliebolletjes en appelbeignets, maar als dat eenmaal gebeurd is, begint de oudejaarsavond pas goed. Tegen twaalf tellen we mee af naar het nieuwe jaar en wensen we elkaar een 'Zalig Nieuwjaar'. Vooral mijn moeder hecht aan dat 'zalig', want het dekt voor haar katholieke gevoel de lading veel beter dan 'gelukkig nieuwjaar' of 'de beste wensen'. Dan gaan we naar buiten om naar het vuurwerk te kijken en mogen we zelf ook sterretjes afsteken. Als het eerste vuurwerk is ontstoken, wordt er over en weer Nieuwjaar gewenst bij alle burens en kijken we naar elkaars vuurwerk. Erg lang blijven we niet buiten, zeker niet als het koud is. Bovendien heeft de televisie in deze tijd nog een magische aantrekkingskracht. Dat er alweer een jaar voorbij is en dat het zo snel gaat, verzuchten mijn ouders weleens. Wij kleintjes daarentegen trappelen van enthousiasme om aan het nieuwe jaar te beginnen.

Uit: 'Mijmeren aan de Maas'
familiegeschiedenis
bewerkt voor Maaskroniek 71 – december 2009

